

KAS TUR SKAN

Deja 12 meitām un 8 puīšiem

V. Ozola choreogrāfija, apraksts, mūzika un dziesmas teksts

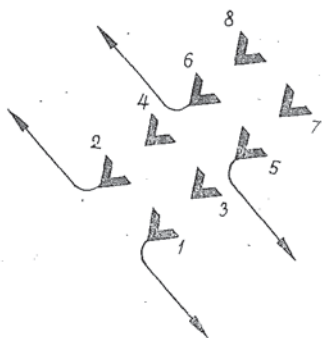
Dejai ierosmi devis latviešu tautas dziesmu ziemas saulgriežu cikls, tajā attēlotās norises (brauciens kamanās, zvārguļiem skatot, utt.).

Dejai svinīga noskaņa, izpildītāju gaitā jāpanāk nepārtraukts plūdums un kustību cēlums.

Meitas tērpušās Zemgales novada mēteļos, kam uzsegts liels plecu lakats, galvā ar kažokādu rotāta ziemas cepure. Puīšiem garie svārki, galvā cepure («ratenīca»).

Dejā nepieciešamie rekvizīti — 16 zirga pakavi un 12 tridekšņi. Pakavi jāņem lielāka izmēra; vēlams, lai to skaņa būtu apmēram vienāda augstuma. Tridekšņi gatavoti no 8—10 mm bieza saplākšņa stilizētas eglītes formā (augstums 50 cm, platums 20 cm). Tridekšņa smailē un malās piestiprināti bronzas piekariņi.

Mūzikai 2 daļas. Pirmās daļas taktsmērs — $\frac{2}{4}$, temps mērens. Mūzikas otrās daļas taktsmērs — $\frac{3}{4}$, temps mierīgs.

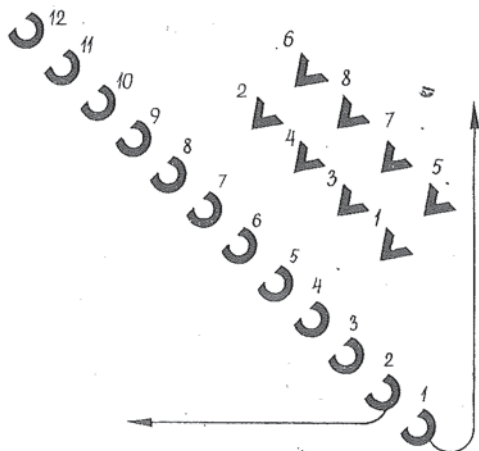
1. zīm.

Novietojums

Dejas sākumā puīši stāv diagonālē skatuves dibenplāna labās puses kulisēs kolonnā pa diviem ar skatienu uz skatuves kreisās malas priekšējo stūri (1. zīm.). Rokas nolaistas gar sāniem, katrā viens pakavs (saņemts vidū, ar galiem uz leju).

Meitas nostājas skatuves dibenplāna kreisās puses kulisēs ko-

lonnā pa vienai numerācijas kārtībā (2. zīm.). Labajā rokā (elkonis saliekts) tur galvas augstumā sānis paceltu trideksni ar smaili uz augšu. Kreisā roka sānos.

2. zīm.

PIRMAIS GĀJIENS

Mūzikas ievads (4. t.) un mūzikas 1. daļa (1.—10. t.)

Divu mūzikas ievadtaktu laikā dejotāji stāv kulisēs. Nākošo 2 ievadtaktu laikā puīši, stāvot uz vietas, četras reizes sasit pakavus priekšā jostas vietas augstumā. Vokālais ansamblis dzied pirmo pantu:

Kas tur skana, kas tur zvana
Pār deviņi novadiņi?

- 1.—4. t. Puīši ar astoņiem soļiem (sāk ar labo kāju) iznāk no kulisēm un virzās pāros pa diagonāli uz skatuves centra pusi. Rokas nolaistas gar sāniem.
- 5.—6. t. Neaizejot līdz skatuves centram un virzoties, kā parādīts 1. zīmējumā, puīši nostājas divās līnijās (2. zīm.).
- 7.—10. t. Stāvot uz vietas, astoņas reizes enerģiski sasit pakavus; skatiens pa labi pret skatuves dibenplāna kreisās malas stūri. Meitas pirmā gājiena laikā stāv kulisēs.

OTRAIS GĀJIENS
Mūzikas 1. daļa (1.—10. t.×2)

Vokālais ansamblis dzied otro pantu:

Ziema brauca, ziema brauca
Rakstītāmi kamanāmi.

1.—8. t. No skatuves dibenplāna kreisās puses kulisēm ar pārmaiņus soli (sāk ar labo kāju) iznāk meitas un kolonnā cita aiz citas virzās pa diagonāli uz skatuves labās puses priekšējo stūri.

9.—10. t. Nepārskaitļa deļotājas dodas gar skatuves labo malu uz dibenplānu, bet pārskaitļa — gar priekšplānu uz skatuves kreiso malu (2. zīm.).

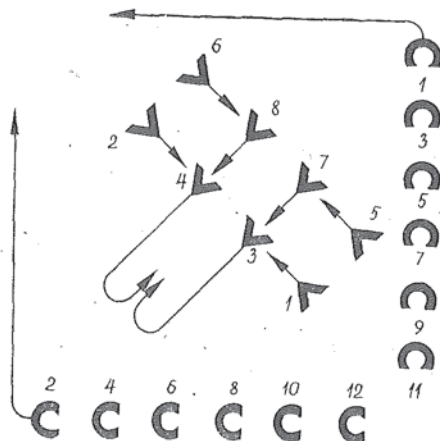
Puiši stāv uz vietas un 7.—10. t. laikā astoņas reizes sasit pakavus (katrā taktī divas reizes).

Mūziku atkārtu

Vokālais ansamblis dzied trešo pantu:

Sen dzirdēju, nu redzēju
Ziemeļtēva kumeliņu.

1.—10. t. Meitas turpina virzīties, kā parādīts 2. un 3. zīmējumā, un gājiena beigās nonāk 4. zīmējumā parādītajās vietās.

3. zīm.

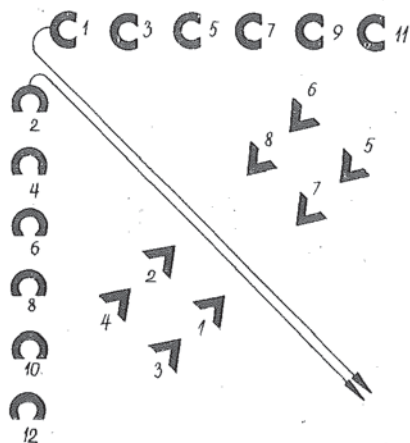
Puiši, 1.—6. t. virzoties, kā parādīts 3. zīmējumā, nostājas 4. zīmējumā parādītajās vietās, bet 7.—10. t. laikā, stāvot uz vietas, astoņas reizes sasit pakavus.

TREŠAIS GĀJIENS
Mūzikas 1. daļa (1.—10. t.×2)

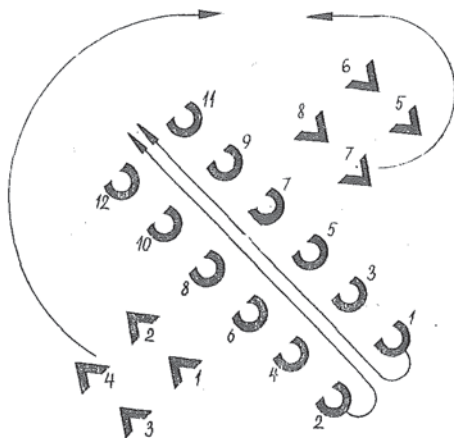
Vokālais ansamblis dzied ceturto pantu:

Sidraboti pakaviņi,
Apzeltīti iemauktiņi.

1.—8. t. Meitas pa pāriem virzās pa diagonāli uz skatuves labās malas priekšējo stūri (4. zīm.). Pārinieces neiet cieši blakus, bet ietur apmēram pusotra metra lielu atstarpi.

4. zīm.

5. zīm.

9.—10. t. Pagriežoties, kā parādīts 5. zīmējumā, meitas sāk virzīties uz skatuves dibenplāna kreisās puses stūri.

Puiši stāv uz vietas, bet 7.—10. t. laikā astoņas reizes sasit pakavus.

Mūziku atkārtō

Vokālais ansamblis dzied piekto pantu:

Cel, ziemeli, ledus tiltu
Pār dižoī ezeriņu.

1.—10. t. Meitas turpina virzīties, kā parādīts 5. zīmējumā, un gājiena beigās nonāk 6. zīmējumā parādītajās vietās.

Puišu pāri 1.—6. t. virzās, kā parādīts 5. zīmējumā, un nostājas 6. zīmējumā parādītajās vietās, bet 7.—10. t. laikā, stāvot uz vietas, sasit pakavus.

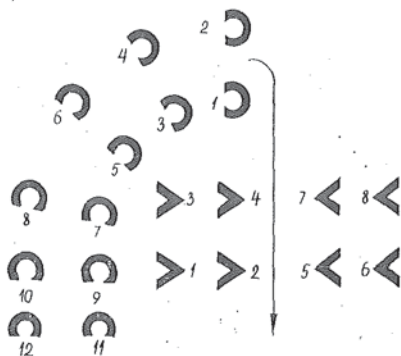
CETURTAIS GĀJIENS

Mūzikas 1. daļa (1.—10. t.)

Vokālais ansamblis dzied sesto pantu:

Brauksim pāri dziedādami,
Kumeliņi dancodami.

1.—6. t. Meitu kolonna virzās pa skatuves vidu uz priekšplāna pusi
(6. zīm., 1. att.).

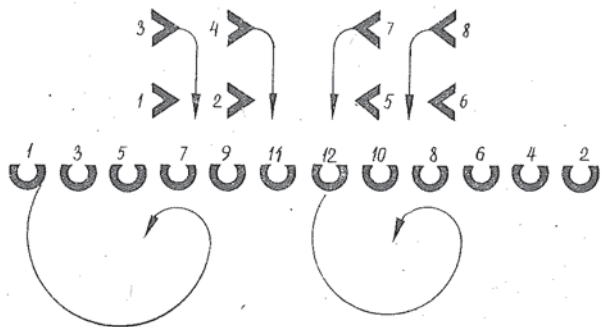
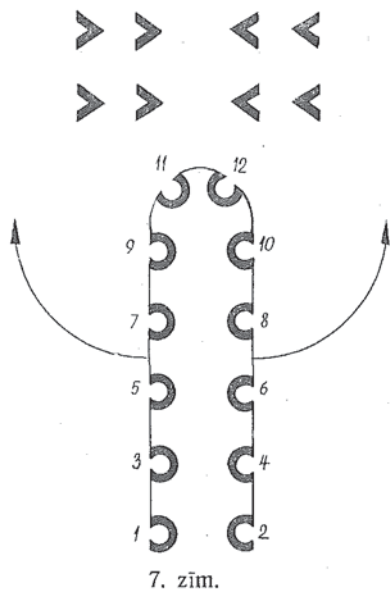
6. zīm.

1. att.

7.—10. t. Dejotājas ar kreiso roku saņem partneres labo roku (tajā tur trideksni) un, atkāpjoties, kā parādīts 7. zīmējumā, izveido vienu līniju (8. zīm.).

Puiši stāv uz vietas un 7.—10. t. laikā astoņas reizes sasit pakavus.

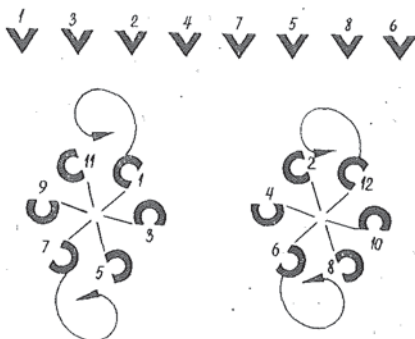
PIEKTAIS GAJIENS

Mūzikas 1. daļa (1.—10. t.)

Vokālais ansamblis dzied septīto pantu:

Kad, māsiņa, tu līksmosi,
Ja ne ziemas vakarosi?

1.—10. t. Sadodot kreisās rokas, meitas izveido divas zvaigznītes (ved 1. un 12. meita, 8. zīm.). Zvaigznītes griežas uz vietas dejas ceļa virzienā.

9. zīm.

Puiši, 1.—6. t. pārgrupējoties, kā parādīts 8. zīmējumā, izveido dibenplānā vienu līniju (9. zīm.), bet 7.—10. t. laikā, stāvot uz vietas, sit pakavus.

SESTAIS GAJIENS

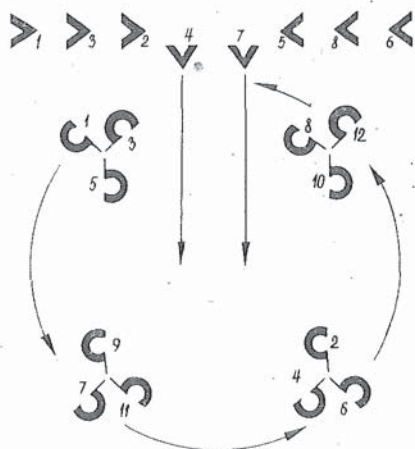
Mūzikas 1. daļa (1.—10. t.)

Vokālais ansamblis dzied astoto pantu:

Pavasārī dienā gara,
Daudz darbiņu jāpadara.

1.—10. t. Meitas izveido četras zvaigznītes (ved 1., 7., 6. un 12. meita, 9. zīm.). Zvaigznītes griežas uz vietas dejas ceļa virzienā.

Puiši 1.—6. t., sākot no līnijas vidus, nāk pa diviem uz priekšu (10. zīm.) un izveido skatuves centrā apli ar skatienu uz āru (11. zīm.). 7.—10. t. laikā puiši sit pakavus.

10. zīm.

11. zīm.

SEPTITĀIS GĀJIENS

Mūzikas 1. daļa (1.—6. t.), starpspēle 4t.

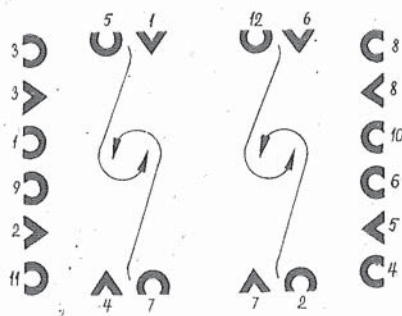
Vokālais ansamblis dzied pirmo pantu:

Kas tur skana, kas tur zvana
Pār deviņi novadiņi?

1.—6. t. Meitas no zvaigznītēm iziet apli (izved 1., 7., 6. un 12. meita, 10. zīm.) un virzās puīšu aplim pa ārpusi dejas ceļa virzienā.

12. zīm.

13. zīm.

Puiši, stāvot uz vietas, turpina sist pakavus (katrā taktī divas reizes).

- 1.—4. t. Četrās starpspēles taktīs mainās ritms — no $\frac{2}{4}$ uz $\frac{3}{4}$. Meitas turpina virzīties pa dejas ceļu, mainot dejas soli, — pārmaiņus soļa vietā izpilda trīsoli. Gājiena beigās 3., 9., 4. un 10. meita, pārņemot trideksni kreisajā rokā, ieiet puišu apla centrā un, sadodot labās rokas, izveido zvaigznīti (11. zīm.). Pārējās dejotājas nostājas puišiem pie labās rokas 12. zīmējumā norādītajās vietās.

ASTOTAIS GĀJIENS

Mūzikas 2. daļa (1.—16. t.)

Bez dziedāšanas (vai ar vokālīzi bez teksta, uz «ā»).

- 1.—2. t. Dejojāji sadod rokas pa pāriem — puiši pasniedz meitām labo roku (sadotās rokas izstieptas uz priekšu plecu augstumā, elkonis nedaudz saliekts) un ar plūstošu trīsoli virzās pa dejas ceļu.
- 3.—4. t. Pāri pagriežas uz vietas dejas ceļa virzienā.
- 5.—16. t. Virzoties pa dejas ceļu, pāri turpina 1.—4. t. darbības. Gājiena beigās dejojāji nostājas 13. zīmējumā parādītajās vietās.

Centrā esošās četras meitas visu gājiena laiku virzās zvaigznītē pret dejas ceļu un gājiena beigās arī nostājas 13. zīmējumā norādītajās vietās; trideksni pārņem labajā rokā.

DEVITAIS GĀJIENS

Mūzikas 2. daļa (1.—16. t.)

Bez dziedāšanas (vai ar vokālīzi bez teksta, uz «ā»).

- 1.—4. t. Četri 13. zīmējumā norādītie pāri ar trīsoli dodas līdz skatuves vidum, kur pa diviem pāriem kopā (puišiem kreisie pleci blakus) apgriežas dejas ceļa virzienā.

Pārējie dejojāji stāv skatuves malās līnijās; malējie puiši saņem pakavus pa vienam katrā rokā.

- 5.—8. t. Četri pāri dodas uz skatuves pretējo pusi, pēc tam, apgriežoties uz vietas dejas ceļa virzienā, nostājas, kā parādīts 14. zīmējumā.

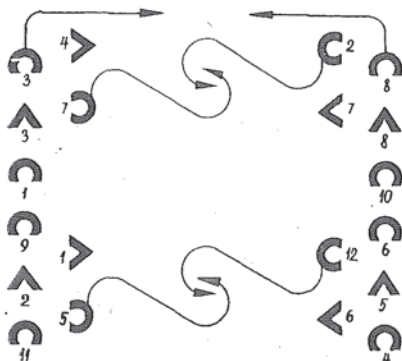
Malās stāvošās meitas, turot trideksni labajā rokā, akcentēti šūpo to uz leju, uz augšu (katrā taktī trīs reizes). Malās stāvošie puiši katrā taktī vienu reizi sasit pakavus.

- 9.—12. t. Četri pāri dodas uz skatuves vidu (14. zīm.), kur atkal apgriežas pa diviem pāriem kopā.

Malējie dejojāji aiziet skatuves dibenplānā (14. zīm.) un nostājas vienā līnijā (15. zīm.).

3.—16. t. Četri pāri aiziet uz skatuves pretējām malām un, apgriežoties pa kreisi, nostājas, kā parādīts 15. zīmējumā.

Līnijās stāvošās meitas šūpo tridekšņus, puīši sit pakavus.

14. zīm.

15. zīm.

DESMITAIS GĀJIENS

Mūzikas ievads (4. t.) un mūzikas 1. daļa (1.—10. t.)

Vokālais ansamblis dzied pirmo pantu:

Kas tur skana, kas tur zvana
Pār deviņi novadiņi?

Mūzikas ievads

1. t. Visi deļotāji stāv uz vietas.
2. t. Meitas izpilda divus soļus uz priekšu (labā, kreisā kāja) skatuves centra virzienā.
- 3.—4. t. Ar pārmaiņus soļiem meitas apgriežas uz vietas pa kreisi veselu apli. Puiši četras reizes sasit pakavus.

Mūzikas 1. daļa

- 1.—10. t. Ar pārmaiņus soli strauji virzoties pa deļas ceļu, meitas veido apli.
Puiši stāv uz vietas, bet 7.—10. t. laikā sit pakavus.

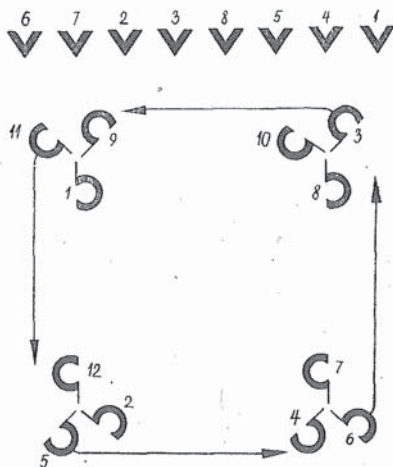
VIENPADSMITAIS GĀJIENS

Mūzikas 1. daļa (1.—10. t.)

Vokālais ansamblis dzied otro pantu:

Ziema brauca, ziema brauca
Rakstītāmi kamanāmi.

- 1.—6. t. Meitas zvaigznītēs pa trim griežas deļas ceļā virzienā 16. zīmējumā parādītajās vietās. Puiši stāv uz vietas.
- 7.—10. t. Meitas, virzoties, kā parādīts 16. zīmējumā, nostājas 17. zīmējumā parādītajās vietās. Puiši sit pakavus.

16. zīm.

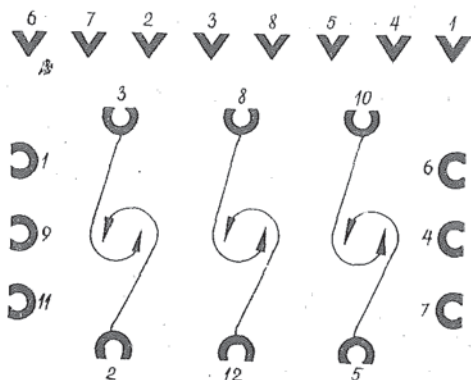
DIVPADSMITĀIS GĀJIENS

Mūzikas 1. daļa (1.—10. t.)

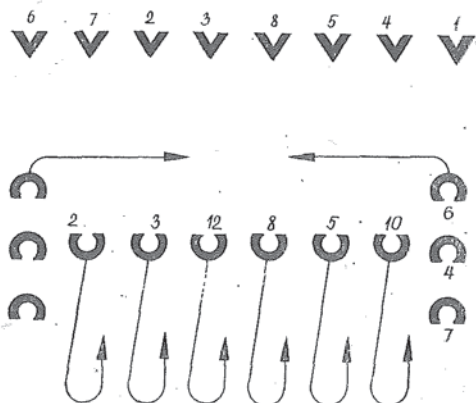
Vokālais ansamblis dzied septīto pantu:

Kad, māsiņa, tu līksmosi,
Ja ne ziemas vakaros?

1.—6. t. Priekšplānā un dibenplānā stāvošās meitas dodas uz skatuves vidū (17. zīm.), kur, sadodot pa pāriem kreisās rokas,

17. zīm.

18. zīm.

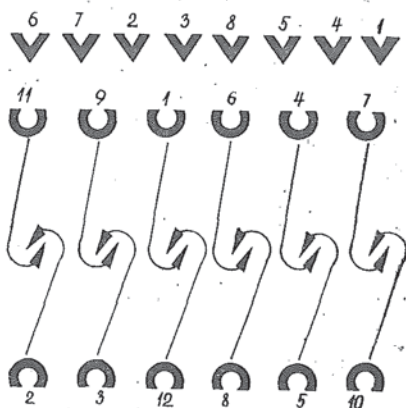
apgriežas uz vietas dejas ceļa virzienā un 6. taktī, nostājoties ar skatienu pret skatītājiem, izveido vienu līniju.

Pārējās meitas skatuves malās un puīši dibenplānā stāv uz vietas.

- 7.—10. t. Meitas no skatuves vidus dodas uz priekšplānu, kur, pagriežoties pa kreisi, nostājas ar skatienu uz dibenplāna pusi (18. zīm.).

Malējās meitas dodas uz skatuves dibenplānu (19. zīm.), kur, pagriežoties ar skatienu pret skatītājiem, arī izveido līniju (19. zīm.).

Puīši, stāvot uz vietas, sit pakavus.

19. zīm.

TRISPADSMITAIS GAJIENS

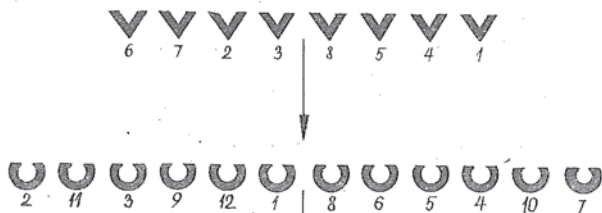
Mūzikas 1. daļa (1.—10. t.)

Vokālais ansamblis dzied astoto pantu:

Pavasārī diena gara,
Daudz darbiņu jāpadara.

- 1.—6. t. Visas meitas dodas uz skatuves vidu (19. zīm.), kur, sadodot kreisās rokas, apgriežas pa pāriem uz vietas.
- 7.—10. t. Visās meitas vienā līnijā dodas uz skatuves priekšplānu (20. zīm.).

Arī puīši, sitot pakavus, vienā līnijā ar plašu gājiena soli dodas uz skatuves priekšplānu.

20. zīm.

21. zīm.

AIZGĀJIENS

Mūzikas 1. daļa (1.—10. t.)

Vokālais ansamblis dzied pirmo pantu:

Ķas tur skana, kas tur zvana
Pār deviņi novadiņi?

1.—10. t. Dejojāji, pagriežoties pa kreisi, aiziet skatuves labās malas priekšējās kulisēs.

Meitas, virzoties ar pārmaiņus soli, akcentēti šūpo trideksni uz leju, uz augšu (katrā taktī trīs reizes).

Puiši, virzoties ar gājiena soli (sāk ar labo kāju), katrā taktī divas reizes sasit pakavus; viens dejotājs vai divi dejotāji pakavus var sist katrā taktī četras reizes.

Deju var izpildīt arī vasarā; tad dejotāji ģērbusies parastajos tautas tērpos un vokālais ansamblis dzied dziesmu ar citādu tekstu.

Ķas tur skana, kas tur zvana
Pār deviņi novadiņi?

— Pavasaris, pavasaris
Brauc vasaru bildināti.

Gērbies koša, vasariņa,
Zaļā ziedu vainagāi.

Simtiem tautu sanākušas
Dižajai pagalmāi.

Skaista mūsu brāļu sēta,
Čaklu roku darināta.

— Zila jūra jostu auda,
Zelta druva vilni vēla.

Met, saulīte, zelta tiltu
Pār Daugavu vakarāi.

Brauksim pāri dziedādami,
Kumeliņi dancodami.

Kas tur skana, kas tur zvana
Pār deviņi novadiņi?

Pēc starpspēles atkārtō dziesmas tekstu no 1. līdz 4. pantam
un vēlreiz 1. pantu.

KUSTĪBU APRAKSTS

Mūzikas 1. daļas laikā puiši katrā taktī izpilda divus gājiena soļus,
sākot ar labo kāju. Meitas deļo ar pārmaiņus soli, ko izpilda šādi:
1. t. Uz «viens-» — solis ar labo kāju.

Uz «-i» — solis ar kreiso kāju.

Uz «di-vi» — solis ar labo kāju.

2. t. Turpina 1. taktī aprakstīto darbību, tikai sākot ar kreiso kāju.
Kustība jāizpilda nepārtrauktā plūdumā, cēlā gaitā; visi soļi
vienāda garuma.

Mūzikas 2. daļas laikā deļas solis ir plūstošs trīssolis; visi soļi
vienāda garuma, bez akcenta.

KAS TUR SKAN

Mēreni ātri

Musical score for the first system of 'Kas tur skan'. It features a vocal line on a treble clef staff and a piano accompaniment on grand staff (treble and bass clefs). The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The piano part begins with a *mp* (mezzo-piano) dynamic. The vocal line is mostly rests in this system.

1.

Musical score for the second system of 'Kas tur skan'. The vocal line begins with the lyrics "Kas tur ska-na, kas tur zvana" and is marked with a *mf* (mezzo-forte) dynamic. The piano accompaniment starts with a *f* (forte) dynamic and then changes to *mf*. The system includes a repeat sign.

Musical score for the third system of 'Kas tur skan'. The vocal line continues with the lyrics "Pār devi-ņi no-va-di-ņi, pār devi-ņi". The piano accompaniment continues with the same *mf* dynamic.

1. - 8.

no - va - di - ni?

mp

9. Pāneja

Lēni

f

2

mf

First system of musical notation. It consists of three staves: a single treble clef staff at the top, and a grand staff (treble and bass clefs) below. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The top staff contains whole rests. The grand staff contains a melody in the treble clef with a slur over the first two measures, and a bass line with quarter notes.

Second system of musical notation. It consists of three staves: a single treble clef staff at the top, and a grand staff below. The key signature is two flats, and the time signature is 2/4. The top staff contains whole rests. The grand staff contains a melody in the treble clef with a slur over the first two measures, and a bass line with quarter notes. Dynamic markings include *mf* (mezzo-forte) and *f* (forte).

Third system of musical notation. It consists of three staves: a single treble clef staff at the top, and a grand staff below. The key signature is two flats, and the time signature is 2/4. The top staff contains whole rests. The grand staff contains a melody in the treble clef with chords and a bass line with quarter notes.

Fourth system of musical notation. It consists of three staves: a single treble clef staff at the top, and a grand staff below. The key signature is two flats, and the time signature is 2/4. The top staff contains whole rests. The grand staff contains a melody in the treble clef with chords and a bass line with quarter notes. The system concludes with a double bar line and repeat dots.